

## Gemeenteraad

Vergadering van 29 november 2022  
Bedrijfsvoering - Organisatieadvies

---

### **2022\_RAAD\_00047 Vaststellen "Verordening nadeelcompensatie gemeente Steenwijkerland 2023"**

#### **Overlegd met**

Gerard Elenga, Lianda Vis

#### **Portefeuillehouder**

T. Jongman

#### **Andere betrokken portefeuillehouders**

B. Harmsma

#### **Samenvatting**

Per 1 januari 2023 treedt naar alle waarschijnlijkheid de Omgevingswet (Ow) in werking. Tegelijkertijd treedt dan ook titel 4:5 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) in werking.

Het gevolg van deze twee wetswijzigingen is dat het stelsel van planschadevergoeding dat op dit moment nog is opgenomen in de Wet Ruimtelijke Ordening wordt vervangen door de nadeelcompensatieregeling in titel 4:5 Awb in combinatie met afdeling 15.1 Ow. Daarnaast wordt het op grond van titel 4:5 Awb ook mogelijk om verzoeken om nadeelcompensatie in te dienen voor schade die is ontstaan als gevolg van rechtmatig genomen overheidsbesluiten. Ook kan het gaan om besluiten als gevolg van rechtmatig overheidshandelen die geen relatie hebben met de Omgevingswet. Denk daarbij bijvoorbeeld aan (inkomens)schade door het langdurig afsluiten van wegen.

Naar aanleiding van deze wetswijzigingen is het wenselijk een nadeelcompensatieverordening vast te stellen die de planschadeprocedureverordening zal vervangen. In die verordening kan dan de grondslag worden opgenomen voor het wettelijk te betalen recht. Ook kan dan een bagateldrempel worden opgenomen evenals de verplichting om bij verzoeken om nadeelcompensatie een schadebeoordelingscommissie in te schakelen.

## **Beschrijving**

### **Inleiding**

De gemeente Steenwijkerland kan rechtmatig handelen en toch schade veroorzaken. Bijvoorbeeld door het verlenen van een omgevingsvergunning, het vaststellen van een bestemmingsplan of het langdurig afsluiten van een weg. Deze schade komt onder bepaalde voorwaarden voor vergoeding in aanmerking.

De bekendste wettelijke regeling die dit mogelijk maakt is de planschaderegeling die nu nog is opgenomen in artikel 6.1. van de Wet ruimtelijke ordening. Daarin wordt gesproken over een tegemoetkoming in planschade als gevolg van planologische maatregelen. Naast deze wettelijke regeling is er ook een buitenwettelijk stelsel ontstaan voor schade die wordt veroorzaakt door rechtmatig overheidshandelen, anders dan ten gevolge van de Wet ruimtelijke ordening. Daarbij kan gedacht worden aan schade die bijvoorbeeld ontstaat door het (langdurig) afsluiten van een weg, of brug.

In de gemeente Steenwijkerland is daar tot op heden slechts zeer sporadisch gebruik van gemaakt. Omdat de nadeelcompensatieregeling niet wettelijk was verankerd is in 2014 titel 4:5 aan de Awb toegevoegd. Hierin wordt nadeelcompensatie bij rechtmatig overheidshandelen wettelijk geregeld.

Titel 4.5 is echter nog niet in werking getreden. Naar verwachting zal dat op 1 januari 2023 gebeuren, gelijktijdig met het inwerkingtreden van de Omgevingswet (hierna: Ow).

De gelijktijdige inwerkingtreding is noodzakelijk omdat in de Omgevingswet wordt verwezen naar de nadeelcompensatieregeling die opgenomen is in de Algemene wet bestuursrecht.

Bepalingen uit de Omgevingswet kunnen worden gezien als opvolger van de planschaderegeling zoals die nu nog is opgenomen in artikel 6.1 van de Wet ruimtelijke Ordening. De afbakening van schadeoorzaken in artikel 15.1 van de Omgevingswet is ten opzichte van de huidige bepalingen vanuit de Algemene wet bestuursrecht limitatief en exclusief. Dit betekent dat als een schadeoorzaak niet in de Omgevingswet is opgenomen, niet alsnog langs de weg van titel 4:5 Algemene wet bestuursrecht om schadevergoeding kan worden gevraagd.

Op dit moment worden verzoeken om tegemoetkoming in planschade afgehandeld volgens de "Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in schade ex artikel 6.1 van de Wet Ruimtelijke ordening gemeente Steenwijkerland". Omdat na 1 januari titel 4:5 van de Awb de grondslag is voor de te volgen procedure is het noodzakelijk dat er een nieuwe verordening wordt vastgesteld. Overigens moet de huidige verordening nog wel van kracht blijven voor het afhandelen van lopende planschadeverzoeken op basis van de huidige regelgeving.

### **Gewenst resultaat**

Het vaststellen van een verordening nadeelcompensatie om zo voorbereid te zijn op de inwerkingtreding van titel 4:5 van de Algemene wet bestuursrecht en de Omgevingswet

### **Argumenten**

#### *1.1 Inwerkingtreding titel 4:5 van de Algemene Wet Bestuursrecht (Awb) en Omgevingswet (Ow)*

Naar verwachting treedt per 1 januari 2023 de nadeelcompensatieregeling die is opgenomen in titel 4:5 van de Awb in werking. De regeling heeft betrekking op schade die een bestuursorgaan in de rechtmatige uitoefening van een publiekrechtelijke bevoegdheid of taak veroorzaakt. Het doel van de nieuwe regeling is om te komen tot meer eenduidigheid en overzichtelijkheid in het nadeelcompensatierecht. Daarnaast treedt naar verwachting op 1 januari 2023 ook de Ow in werking. De Ow bevat een specifiek op het omgevingsrecht toegesneden nadeelcompensatieregeling die enkele aanvullende regels op de Awb bevat.

#### *1.2. Aanvullende regels bij verordening, niet verplicht*

Deze wettelijke regelingen (titel 4:5 van de Awb en afdeling 15.1 van de OW) zijn grotendeels uitputtend bedoeld. Ze bevatten al veel regels voor de afwikkeling van aanvragen om schadevergoeding, zoals beslistermijnen en het heffen van een recht voor het in behandeling nemen van een aanvraag. Slechts over enkele onderwerpen is het mogelijk om aanvullend regels op te nemen en voor het heffen van een recht is het hebben van een verordening wel een vereiste. Verder kunnen in de verordening bepalingen worden opgenomen over het inschakelen en de werkwijze van een adviescommissie.

### **Kanttekeningen en risico's**

#### *1.1. Heffen recht*

Voor het in behandeling nemen van een aanvraag om nadeelcompensatie kan een recht worden geheven. Hoe hoog het recht voor het in behandeling nemen van een aanvraag om nadeelcompensatie is, is op grond van artikel 4:128 Awb een lokale keuze. Het recht kan ten hoogste € 500 bedragen.

In de voorliggende verordening wordt voorgesteld om te kiezen voor een bedrag van € 300. Dit bedrag sluit aan bij het recht dat momenteel wordt geheven voor het in behandeling nemen van een verzoek om tegemoetkoming in planschade. Wanneer er een tegemoetkoming in schade wordt toegekend, krijgt de aanvrager het betaalde recht terug. Dit geldt straks ook voor het recht dat wordt geheven voor een verzoek om nadeelcompensatie. Overigens zijn de kosten voor het afhandelen van een verzoek om schadevergoeding (en straks nadeelcompensatie), zeker als er een adviescommissie wordt ingeschakeld, veel hoger dan € 300.

De hoogte van het te heffen recht voor het in behandeling nemen van een aanvraag om schadevergoeding is een lokale keuze. Het is ook mogelijk om te kiezen voor een bedrag lager of hoger dan € 300 met een maximum van € 500.

#### *1.2. Adviescommissie*

In de voorliggende verordening worden situaties aangegeven waarin in ieder geval geen advies wordt ingewonnen bij een adviescommissie. Dit wordt ook wel de zogenaamde bagateldrempel genoemd. Voorgesteld wordt om bij een verzoek tot schadevergoeding van maximaal € 500 (particulieren) en € 1.000 (bedrijven) geen advies in te winnen bij een adviescommissie en dus ook geen nadeelcompensatie toe te kennen. Deze bedragen sluiten aan bij de bedragen die Rijkswaterstaat hanteert bij verzoeken om nadeelcompensatie.

#### **Duurzaamheid en social return**

n.v.t.

#### **Financiële toelichting**

n.v.t.

#### **Communicatie en participatie**

n.v.t.

#### **Uitvoering en planning**

Na vaststelling van de verordening door uw raad zal deze worden gepubliceerd in het Gemeenteblad. Mededeling van die publicatie zal worden gedaan in het huis-aan huis blad. Als datum van inwerkingtreding zal worden gehanteerd de dag waarop titel 4:5 van de Algemene wet bestuursrecht en afdeling 15.1 van de Omgevingswet in werking zijn getreden.

#### **Is het besluit openbaar?**

Ja

#### **Besluit**

---

Het college legt het volgende voor aan de gemeenteraad:

De "Verordening nadeelcompensatie gemeente Steenwijkerland 2023" vast te stellen.